Yrityksille ei ole enää kannattavaa ostaa, mistä halvimmalla saa. Maineriski on olemassa. **HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA SEPPO PAAVOLA, ATRIA**

Etäiseksi koettu Atria aikoo tiivistää yhteydenpitoa tuottajiin

Atrian hallitusta luotsaava Seppo Paavola pyrkii ohjaamaan firman taloutta entistä paremmalle tolalle. Puheenjohtajan mukaan lihantuotannon tulevaisuus Suomessa olisi pystyttävä turvaamaan.

ESKO KESKI-VÄHÄLÄ

Seppo Paavolan pihattosikalassa yli 200-kiloiset emakot ovat irrallaan 38 sian ryhmissä.

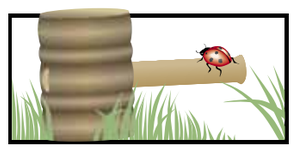

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

»Atriassa on hieman liikaa keskitytty hankintaorganisaation tehokkuuden parantamiseen. Se on tärkeää, mutta yhteydenpito tuottajiin päin on jäänyt liian vähäiseksi.«

SEPPO PAAVOLA

KAUSTINEN (MT)
Lihantuottajien ja Atrian välisen vuoropuhelun edistäminen on etusijalla Atrian hallituksen puheenjohtajan **Seppo Paavolan** työlistalla. Agrologin koulutuksen saanut Paavola aloitti tehtävässä viime vuoden toukokuussa.

”Valitettavasti monet tuottajat kokevat Atrian aika etäiseksi firmaksi. Vuoropuhelun olisi oltava parempaa. Atriassa pitää ymmärtää, mistä tuottajat puhuvat ja tuottajien puolestaan on ymmärrettävä millä lainalaisuuksilla Atria toimii. Luottamus syntyy ajan kanssa”, hän sanoo.

Paavolan mielestä kannattavuuden heikkeneminen on kuluttanut tuottajien luottamusta eniten.

”Lisäksi Atriassa on hieman liikaa keskitytty hankintaorganisaation tehokkuuden parantamiseen. Se on tärkeää, mutta yhteydenpito tuottajiin päin on jäänyt liian vähäiseksi. Tuottajat ovat kokeneet, ettei heidän asioistaan olla kiinnostuneita.”

Lihan hinnasta ei välttämättä koskaan löydy yhteisymmärrystä.

”Siinä on luonnollisesti tietty jännite olemassa.”

Talous ja kilpailukyky iskuun

Atrian talous ja kilpailukyky pääsivät välillä rapautumaan. Nyt keskitytään niiden saattamiseen paremmalle tolalle.

”Tehtiin päätöksiä, jotka jälkeenpäin osoittautuivat huonoiksi”, Paavola taustoittaa.

Atrian viimeisin, heinäkuun lopussa julkistettu osavuosikatsaus kertoo tuloksen kohentuneen hieman.

Toimenpiteet kilpailukyvyn ja talouden kohentamiseksi aloitettiin jo edellisen hallituksen puheenjohtajan aikana ja niitä on Paavolan kaudella jatkettu.

”Suunta on nyt oikea, mutta tulos oli vain hieman aiempaa parempi. Suomessa markkinahinnat ovat pitäneet aika hyvin, mutta samaan aikaan EU-markkinoilla ja kansainvälisillä markkinoilla hinta tipahti aika reippaasti.”

Kansainväliset markkinaheilahtelut vaikuttavat myös Suomessa entistä selkeämmin.

”Kansainväliset markkinat vaikuttavat enemmän ja enemmän. Kansainvälistyminen ei ole poistumassa vaan päinvastoin sen merkitys kasvaa. Myös Atria on jatkossa entistäkin kansainvälisempi.”

Kotimainen lihantuotanto turvattava

Liha-alan ongelmat ovat olleet huolena vuosia. Alan pelättiin romahtavan jo 1990-luvulla. Tuolloin Paavola työskenteli Pro Agria Keski-Pohjanmaan sika- ja talousneuvonnan parissa.

”Se oli kiintoisaa aikaa. Liityttiin EU:hun ja paljon tapahtui kerralla. Yritimme laskea, miten tilat pystyvät selviämään. Odotuksiin ja pelkoihin nähden ensimmäiset reilut kymmenen vuotta sujuivat vähintäänkin kohtuullisesti”, Paavola muistelee.

Vakavammat ongelmat ovat alkaneet realisoitua viime vuosina.

”Kiristyvä kansainvälinen kilpailu syventää erityisesti vaikeuksia sikapuolella.”

Paavola nimeää kotimaisen lihantuotannon turvaamisen kolmanneksi Atrian merkittäväksi tavoitteeksi luottamuksen parantamisen ja talouden tervehdyttämisen ohella.

”Siitä lähdetään, että suomalainen lihantuotanto säilyisi suunnilleen nykyisellä tasolla eikä jouduttaisi Ruotsin tilanteeseen, jossa melkein puolet lihasta on tuontitavaraa. Se tarkoittaisi sitä, että toimeentulomahdollisuudet Suomessa huononevat.”

Atria sitoutuu ostamaan lihansa kotimaisilta tuottajilta, mutta Paavola peräänkuuluttaa vastuunkantoa myös valtiovallalta.

JUKKA KOIVULA

Lihaskandaalit satamassa Atrian laariin

KAUSTINEN (MT)
Atrian hallitusta johtava **Seppo Paavola** uskoo, että viimeaikaiset lihan alkuperää koskevat kohut epäsuorasti hyödyttävät Atriaa.

”Hevosenliha- ja muut väärennyshässäkät ovat johtaneet siihen, että keväästä lähtien asiakasyritysten päästä on alkanut tulla viestiä. Halutaan varmemmin tietää, mistä liha on kotoisin”, Paavola huomauttaa.

”Se on Atrian etu jatkossa. Yrityksille ei ole enää kannattavaa ostaa, mistä halvimmalla saa. Maineriski on olemassa. Esimerkiksi Pouttu joutui hevosenlihaskandaalin keskiöön. Se ei tietenkään ollut tarkoituksena, mutta tilaaja ei tiennyt, mitä liha on ja mistä se on lähtöisin.”

Lähiruokatrendi vaikuttaa osittain

Nouseva lähiruokatrendi vaikuttaa selvästi, mutta vain osaan markkinoista.

”Se ei kuitenkaan ole koko totuus, markkinoilla on nykyään hyvin erilaisia kuluttajia”, Paavola katsoo.

Kulutuskäyttäytyminen pirstoutuu Suomessa sitä mukaa, kun markkinatkin monipuolistuvat. Taustalla vaikuttaa kansainvälistyminen.

”Osa miettii hyvin tarkasti, mistä ruoka on peräisin ja ostaa vain kotimaista ja lähellä tuotettua. Toiset yksinkertaisesti ostavat halvimman mahdollisen tuotteen.”

Lihatalojen fuusio mahdollinen ”joskus”

Paavola ei tyrmää ajatusta Atrian ja HK:n lihatalojen mahdollisesta yhdistymisestä jossain vaiheessa.

Hän ei kuitenkaan näe asian olevan tällä hetkellä millään lailla ajankohtainen.

”Katsoisin, että joko ollaan kokonaan yhdessä tai sitten täysin erillään. Likeinen yhteistyö johtaisi siihen, että oltaisiin äkkiä kilpailuviranomaisten hampaissa.”

”Mitään periaatteellista ei suunnallamme ole yhdistymistä vastaan, mutta ei tällaista ole ainakaan välittömästi tapahtumassa.”

”Kilpailukykyään ei saisi pilata”

Paavolan mielestä Suomen kilpailukykyä on tärvelty pitkälti aivan omatoimisesti.

”Esimerkiksi elintarviketaloudessa on keksitty valtavasti pykäliä tuotannon säätelemiseen. Säädeltäessä ei kuitenkaan aina olla ihan ymmärretty, mitä nämä pykälät tarkoittavat tuotantokustannuksissa. Jos rahaa ei saada markkinoilta takaisin, tuotanto häipyy.”

Paavolasta asiasta olisi käytävä yhteiskunnallista keskustelua.

”Miksi ollaan tehty suomesta niin kallis maa, ettei täällä kohta kannata yrittää? Mutta se on asia, joka voidaan kyllä itse muuttaa.”

JUKKA KOIVULA

”Suomi edelläkävijä elinkeinojen ja suojelun yhteensovittamisessa”

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) ympäristöjohtajan **Veikko Marttilan** mielestä Suomi on onnistunut kohtuullisesti sovittamaan yhteen maaseudun elinkeinot ja ympäristönsuojelun. Hän uskoo, että vastakkainasettelu korostuu julkisuudessa enemmän kuin mitä arjessa koetaan.

”Ainakin, jos katsotaan rajojen ulkopuolelle, kuulumme edelläkävijöihin. Jos kaikki järjestäisivät asiansa, kuten Suomi, olisi maapallo hyvässä hoidossa.”

Marttila nostaa hyviksi esimerkeiksi maatalouden ympäristöohjelman ja metsävarojen kasvun.

Kiitos asioiden hoidosta kuuluu niin maa- ja metsätalous- kuin ympäristöministeriöllekin (YM).

”On luonnollista, että ministeriöt katsovat asioita painotukseltaan eri tavoin, mutta varsinkin kansainvälisesti katsottuna Suomi erottuu maana, jossa asiat on valmisteltu yhteistyössä.”

YM:n voisi pilkkoa muihin ministeriöihin

Vaikka yhteistyö on toiminut, Marttilan mielestä YM:n voisi pilkkoa meneillään olevassa valtioneuvostouudistuksessa. Luontoa ja ympäristön laatua koskevat asiat voitaisiin siirtää MMM:ään ja rakentamista, yhdyskuntia ja kaavoitusta koskevat asiat liikenne- ja viestintäministeriöön.

Veikko Marttila puhuu kokemuksen syvällä rintaäänellä, sillä hän on työskennellyt MMM:ssä 1970-luvulta alkaen hoitaen välillä muita lyhytaikaisia virkatehtäviä.

Turve on tarpeellinen energialähde

Marttilan mielestä omavaraistalouden aikaan on turha haikailla ja vieroksua tehokkuutta. Hänen mielestään Suomen uusiutuvista luonnonvaroista on otettava kaikki hyöty irti hyvinvoinnin turvaamiseksi. Se on kuitenkin tehtävä ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden rajoissa.

”Mittavakin luonnonsuojelu on mahdollista, jos rahaa riittää. Sen sijaan suojelun toteuttaminen luonnonvarojen käyttöä rajoittamalla ei istu suomalaiseen oikeusvaltioon”, Marttila painottaa.

Hän ei ymmärrä turpeen käytön vastustajia: ”Turve on kotimainen energiavara, jota pystytään nykytekniikalla hyödyntämään kuormittamatta vesistöjä.”

Marttila ei pidä järkevänä, että Suomeen tuodaan vuosittain 300–400 miljoonalla eurolla kivihiiltä.

Tietämys vieraslajeista lisääntynyt

Marttila on vetänyt MMM:n vieraslajistrategiatyöryhmää. Hän kokee, että yleinen tietoisuus haitallisten vieraslajien torjunnasta on lisääntynyt tavoitteiden mukaisesti. Jatkossa vieraslajeja koskevia säännöksiä sisällytetään kalastus- ja metsästyslainsäädäntöön.

PEKKA VÄISÄNEN

Veikko Marttila jää eläkkeelle elokuun alussa.

»Jos kaikki järjestäisivät asiansa, kuten Suomi, olisi maapallo hyvässä hoidossa.«

VEIKKO MARTTILA

Työryhmä ehdotti, että vieraslajien torjuntaan kohdennettaisiin rahaa. Elykeskukset ovat jo saaneetkin hankerahoja. Jatkossa vieraslajien neuvottelukunta edistää torjuntatöiden toteutumista.

Niissä kokouksissa Marttila ei enää istu, sillä hän jää elokuun alusta eläkkeelle. Siitä eteenpäin aika vierähtää lastenlasten kanssa touhutessa ja luontoharrastusten parissa.

KATJA KOLJONEN